

Sygn. akt **III U 213/22**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – SSO Wojciech Paluch

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Dorota Lichocka

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2022 r. w Tarnobrzegu

na rozprawie

sprawy **M. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o prawo do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach

na skutek **M. S.**

od **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

z dnia 11 lutego 2022 r. znak: (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt III U 213/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11.02.2022r. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., po rozpatrzeniu wniosku M. S. z dnia 20.01.2022r., odmówił wnioskodawcy prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy powołał się na treść przepisu art. 21 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych i podnosił, że do dnia 31.12.2008r. nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej w pełnym wymiarze czasu. Organ rentowy uzasadniał, że okres od 06.08.1979r. do 24.03.1982r. nie został wystarczająco udokumentowany, w przedłożonej dokumentacji brak zapisów jaki rodzaj pracy był wykonywany.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył M. S., wnosząc o przyznanie świadczenia z wyrównaniem od czasu przejścia na emeryturę. Podnosił, że przedstawione świadectwo potwierdza zatrudnienie w (...) na stanowisku spawacz, które było wykonywane stale i w pełnym wymiarze godzin. Dodatkowo, w książce spawacza są wpisy inspektora spawalnictwa J. G., które potwierdzają pracę na stanowisku spawacz w okresie od 21.02.1980r. do 24.03.1982r., łącznie 2 lata, 1 miesiąc i 3 dni.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Wskazał, że decyzją z dnia 03.01.2020r. przyznał wnioskodawcy emeryturę od 26.12.2019r. Podnosił, że w dniu 28.02.2020r. wydał decyzję o odmowie przyznania prawa do rekompensaty z powodu

nieudowodnienia 15-letniego okresy pracy w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 13.08.2020r. sygn. III U 137/20 oddalił odwołanie wnioskodawcy od powyższej decyzji. Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca udowodnił 13 lat, 4 miesiące i 24 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

Na rozprawie w dniu 17.05.2022r. wnioskodawca sprecyzował, że wnosi o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wywodził, że po likwidacji dawnego (...) Kombinatu Budowlanego dokumentacja pracownicza przekazana została do archiwum, które nie ma uprawnień, by wystawić byłemu pracownikowi (...) świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Podnosił, że przez cały okres zatrudnienia w (...) tj. 2 lata 1 miesiąc i 3 dni wykonywał pracę w szczególnych warunkach tj. prace spawalnicze, co zostało potwierdzone stosownymi wpisami w książce spawacza.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca M. S., urodzony (...), jest uprawniony do emerytury od 26.12.2019r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego (decyzja, k. 35 akt rentowych). Wnioskodawca posiada uwzględniony przez organ rentowy staż pracy w warunkach szczególnych w łącznym wymiarze 13 lat, 4 miesięcy i 24 dni (raport ustalenia uprawnień do świadczenia, akta rentowe), na który składają się okresy zatrudnienia: w (...) od 01.01.1973r. do 20.04.1973r. oraz od 08.09.1975r. do 30.06.1977r., w (...) od 03.08.1977r. do 03.12.1977r., w (...) od 25.04.1978r. do 31.07.1979r. (z wyłączeniem urlopów bezpłatnych oraz nieobecności nieusprawiedliwionych), w (...) od 01.04.1982r. do 03.07.1988r. oraz od 04.07.1988r. do 31.03.1993r. (odpowiedź na odwołanie z dnia 24.03.2020r., raport ustalenia uprawnień do świadczenia z dnia 22.03.22r., akta rentowe).

Decyzją z dnia 18.12.2014r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury wcześniejszej, wskazując, że do 01.01.1999r. nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach oraz do 01.01.1999r. odwołujący nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Decyzją z dnia 02.01.2020r. (akta kapitałowe) organ rentowy ustalił ogólny staż ubezpieczonego na dzień 01.01.1999r. w wymiarze 19 lat, 5 miesięcy i 7 dni okresów składkowych oraz 2 lata, 4 miesiące i 23 dni okresów nieskładkowych. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił m.in. okresów od 03.09.1981r. do 31.12.1981r. i od 16.02.1982r. do 16.03.1982r. (z uwagi na przebywanie na urlopie bezpłatnym) oraz od 18.05.1981r. do 05.06.1981r. (ponieważ okres dni wolnych po budowie eksportowej nie jest wymieniony jako okres składkowy lub nieskładkowy).

W dniu 17.02.2020r. Wnioskodawca wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ponowne obliczenie emerytury i ustalenie rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Decyzją z dnia 28.02.2020r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do ponownego obliczenia emerytury, stwierdzając, że do dnia 31.12.2008r. nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych wobec czego brak podstaw do przyznania rekompensaty. Odwołanie od powyższej decyzji do tutaj Sądu złożył M. S.. Wyrokiem z dnia 13.08.2021r. sygn. III U 137/20 tutaj Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego. Wnioskodawca nie składał apelacji, wyrok uprawomocnił się z dniem 21.08.2020r.

W dniu 20.01.2022r. Odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego. Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 25.03.1982r. (akta rentowe) w okresie od 06.08.1979r. do 24.03.1982r. (2 lata, 7 miesięcy i 18 dni) wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu w (...) Kombinacie Budowlanym w S. na stanowiskach monter instalacji budowlanych oraz spawacza. Zgodnie z wpisem w książce spawacza (odpis książki, k. 8 akt sądowych) w okresie od 21.02.1980r. do 24.03.1982r. wnioskodawca wykonywał spawanie elektryczne elementów konstrukcji stalowych.

Wnioskodawca w okresie od 04.08.1980r. do 15.05.1981r. (9 miesięcy i 11 dni) świadczył pracę na stanowisku frezera w W. Republice Ludowej na budowie w G. M. w B. (rozliczenie pracownika z okresu pobytu za granicą, akta rentowe).

Podczas prac eksportowych wnioskodawca świadczył pracę na maszynie do obróbki ze skrawaniem (dłutownicy), między innymi elementów żeliwnych. Maszyna wykonywała rowki, wycięcia, wgłębienia na obrabianych elementach.

W okresach od 03.09.1981r. do 31.12.1981r. (3 miesiące i 27 dni) oraz od 16.02.1982r. do 16.03.1982r. (1 miesiąc) wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego. W okresie od 18.05.1981r. do 05.06.1981r. (18 dni) korzystał z urlopu po pracy na eksporcie (zawiadomienia, akta rentowe).

W pozostałym czasie zatrudnienia w (...) (poza wskazanymi wyżej okresami pracy eksportowej oraz urlopów) odwołujący świadczył pracę jako spawacz przy spawaniu gazowym i elektrycznym. Wnioskodawca pracował przy spawaniu instalacji gazowej wewnątrz bloków mieszkalnych w S.. Wykonywał prace spawalnicze na pionach instalacji oraz na instalacjach poziomowych, a także przy podłączeniach instalacji CO do grzejników. Przy spawaniu dużych elementów w instalacjach w piwnicach bloków (grubych rur i grubych kołnierzy) używał spawarki elektrycznej.

/Dowód: dokumenty zalegające w aktach rentowych dot. wnioskodawcy, zeznania świadków A. M., J. M., A. C., dokumenty zalegające w aktach sprawy tut. Sądu sygn. III U 137/20., w tym protokoły z dnia 16.07.2020r. (k. 20-21v.) i 13.08.2020r. (k.28—28v.)./

Sąd zważył, że zgodnie z przepisem art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. 2018r. 1924 j.t.) rekompensata stanowi odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Wspomniana wyżej ustawa wprowadziła rekompensaty dla osób, które pracowały przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, lecz nie nabyły prawa do wcześniejszej emerytury lub emerytury pomostowej. Rekompensata stanowi dodatek do kapitału początkowego i powiększa podstawę obliczenia emerytury.

Stosownie do treści przepisu art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszący co najmniej 15 lat, rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art. 32. ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2022r. poz. 504 t.j.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Stosownie do § 1 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8 poz. 43) rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”.

Odwołanie M. S. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd uznał za wiarygodne dowody przeprowadzone w niniejszej sprawie w postaci dokumentów zawartych w aktach organu rentowego dotyczących wnioskodawcy. Dokumenty zostały wydane przez uprawnione podmioty, ich treść nie była kwestionowana przez strony postępowania.

Spór w sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy wnioskodawca spełnia warunek legitymowania się okresem pracy w warunkach szczególnych w wymaganym wymiarze co najmniej 15 lat.

Na wstępie podkreślić należy, że wnioskodawca nie wykonywał pracy spawacza w całym spornym w sprawie okresie zatrudnienia w (...) od 06.08.1979r. do 24.03.1982r.

W okresie od 04.08.1980r. do 15.05.1981r. wnioskodawca pracował na eksporcie w W. Republice Ludowej. Jak wynika z protokołu rozprawy, zawierającego zeznania wnioskodawcy złożone w poprzedniej sprawie sądowej o rekompensatę (sygn. III U 137/20), we wskazanym okresie odwołujący wykonywał pracę na maszynach przy obróbce ze skrawaniem, m.in. elementów żeliwnych. Do uznania okresu pracy jako pracy w warunkach szczególnych na stanowisku operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych koniecznym jest, aby praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze. Jeżeli wnioskodawca jedynie przez część czasu pracy dokonywał obróbki odlewów żeliwnych, okresu od 04.08.1980r. do 15.05.1981r. nie można uznać za okres wykonywania prac w warunkach szczególnych. Jako niewystarczające należy uznać zalegające w aktach rentowych oświadczenie wnioskodawcy, że pracował na eksporcie w zawodzie frezer, które jest tożsame ze stanowiskiem operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych. Oświadczenie to stoi w sprzeczności z zeznaniami wnioskodawcy odzwierciedlonymi w dokumencie urzędowym jakim jest protokół rozprawy z dnia 16.07.2020r. w poprzedniej sprawie sądowej dotyczącej wnioskodawcy (k. 20v. akt sprawy III U 137/20). Brak jest jakichkolwiek innych dowodów na okoliczność charakteru prac wykonywanych we wskazanym okresie pracy w W. Republice Ludowej.

Wskazać również należy, że w okresach od 03.09.1981r. do 31.12.1981r. oraz od 16.02.1982r. do 16.03.1982r. wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego. W okresie od 18.05.1981r. do 05.06.1981r. korzystał z urlopu po pracy na eksporcie

Powyższych okresów pracy eksportowej oraz urlopów bezpłatnych i okresów urlopu po eksporcie niewątpliwie nie można uznać za okresy, w których wnioskodawca świadczył pracę w warunkach szczególnych. Stanowią one odpowiednio 9 miesięcy i 11 dni, 3 miesiące i 27 dni, 1 miesiąc oraz 18 dni, łącznie 14 miesięcy i 26 dni. Po „wyłączeniu” wskazanych okresów z okresu zatrudnienia w (...) od 06.08.1979r. do 24.03.1982r. (2 lata, 7 miesięcy i 18 dni), pozostaje 1 rok, 4 miesiące i 22 dni. Sąd uznał, że w tym okresie, wynoszącym 1 rok, 4 miesiące i 22 dni wnioskodawca świadczył pracę w warunkach szczególnych jako spawacz, wymienioną w Wykazie A, Dziale XIV pod poz. 12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8 poz. 43 ze zm.). Uwzględnienie tego okresu jako pracy w warunkach szczególnych nie jest jednak wystarczające do przyznania wnioskodawcy prawa do rekompensaty.

Bezspornym było, że wnioskodawca legitymuje się uwzględnionym przez organ rentowy okresem pracy w warunkach szczególnych w łącznym wymiarze 13 lat, 4 miesiące i 24 dni. Suma uwzględnionych przez ZUS okresów pracy w warunkach szczególnych i okresu pracy w (...) (po wyłączeniu wskazanych wyżej okresów pracy eksportowej oraz urlopów bezpłatnych i po eksporcie) nie stanowią łącznie wymaganych 15 lat, a niewiele ponad 14 lat i 9 miesięcy.

W konsekwencji stwierdzić należy, że wnioskodawca nie spełnia warunku posiadania stażu pracy w wymiarze co najmniej 15 lat.

Mając na uwadze powyższe odwołanie wnioskodawcy podlegało oddaleniu, stosownie do treści przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.